

ENSV Riiklik Ehituskomitee
Kultuurimälestiste Riiklik
Projekteerimise Instituut
Tallinn, Lai t. 31 Arhiiv nr. M-1465

A N K E E T

ENSV NSV-s SÄILINUD MÕISAHOONETE ESIALGSEKS INVENTARISEERIMISEKS

Üldandmed

1. Mõisa nimi: **ORAVA /WALDECK=ORRAWA/**
(eestikeelne ja sulgudes saksakeelne)
2. Mõisa liik: **peamõis**
(peamõis, karjamõis, abimõis jne.)
3. Asukoht, aadress: **PÕLVA RAJ. SUUREMETSÄ K/N**
(rajeon, külanõukogu)
end.maakond, end.kihelkond: **VÕRU MK. VASTSELJÄRVA KAK.**
4. Kaugus km. suuremast liiklusteest, millisest ja mis suunas?
RÄPINA - PETSERI MNT.
5. Valdaja või valdajad ja kasutajad: .....
ORAVA SOVH. KONTOR + SOVH. RAAMATUKOGU
(asutuse või ettevõtte täielik nimetus)

II Mõisaansambli lühiseloomustus:

(hooned, haljastus, veekogud, väravad ja piirded; skitseerida hooneite asetus mõisa südamikus, kirjeldada hooneid, parki ja muid rajatisi lühidalt, määrata juurdepääsuteed ja liikakaared kogu mõisa suhtes, kasutades lisalehte kui vajalik)

Orava mõis asub looduslikult kaunis kohas, järve kaldal. Mõisasüdamikku läbib Rāpina-Petseri mnt. Mõisaansambel on ühtlaselt ehitatud tellistest, osa ehitisi prohvitud. Valdavaid hooneteid moodustavad praauruga kivistikku asuvas valitsejamaajas on mantelkorsten, passaaad lisandega liigehelakud, osaliselt on säilinud ka kivi aed, mille all asus püünakeldar. Sellel on soo-joonistööloid. Tähelepanuväärne ehitis on tollakuur kus moodulkaatuse all kaunis ning hea samuti liigehelakud lisandega, ustel sillused. Tähtlikult on alles põhuküün, mis on ainske puuhitis kogu mõisa-ansambelis. Tähtlik on heivimüüri juba 30-ndatel aastatel üle järve, mõisasüdamikust kaugemal asuval kaks säilinud moorimaja/walmes on heivimüüri/ning sepikoda.

vt. lisa

II Mõisa peahoone:

1. Plaani lahendus (anda põhikorruste skemaatiline ruumijaotus lisalehel).

2. Välisarhitektuur ja detailid (hoone märkimisväärsete arhitektuuriliste elementide ja detailide loetelu ning seisund)

Käärber on kõrgi kahekorruline välivõlluga hoone, mille korrustas 2+3+2. korruse vahel pausid kivi vöötkambris, ülalolevate kohal samuti kambris, alumise korruse mõnedel aladel ülalosa karkas. Hoone arhitektuuris osas on olulised passaažid välivõllast ehitatud, kus on asunud karkas, maantüüpides osas on olulised karkasvõllad. Käärber olid põlvunud karkas võlla. Esimene võll /a 1919/ põlv kõrgi Tule karkas ning Tulekord oli Tulekarkas võllid 1944.a.

vt. lisa

3. Sisearhitektuur:

(loetleda ruumides kunstilisi elemente ja detaile: stukk-dekoor seintel, laes; parkett - puit, kivi; laemaalingud, seinamaalingud, ehisliistud seintel, paneelid, sambad, pilastrid, seinakapid, peeglid, sepi detailid, ahjud, kaminad, ja märkida kus nad asuvad)

Piki peahoone läbib keskküla, millest kahepool asuvad ruumid. Käärber olid karkas võllid olulised maja keskosas. Praegu on kõrgi ruumide paigutus muutunud, on ehitatud uusi vahesüüsi ning Tulle. Praeguse ruumitüüpi ühes ruumis olid võllid, mille sinna sisse pääsu ei võimaldatud.

4. Keldriruumide kirjeldus:

(laekonstruksioon, seinad, ukсед, sepi sed, jne.)

Kütte paigaldamisega asustati põrandale alle ningid, millele täiskasnud keldriruumid - keldritu ulatus maja alle u. d. a.

IV Üksikhoonete loetelu: x)

Jrk. nr.	Hoone algne funktsioon	Vanus	Stiil	Arhitekt ^{xx)}	Materjal	Korru- seli- sus	Telje- lisus	Säilivus ^{xxx)}		
1	2	3	4	5	6	7	8	h	r	hb
1.	Peahoone	ümberhitatud	-	-	Telliskivi	2	2+3+2			u
2.	Valitsejamaja	19 saj.			Telliskivi	1	2+2			h
3.	Mõisateenijate elumaja	-								
4.	Aidad	19 s.			Telliskivi	1				h
5.	Sõiduhobuste tallid	hävinenud								hävinenud
6.	Tõllakuur									u
7.	Kelder (eraldi ehitusena)	-								
8.	Kasvuhoone	-								

x) Hoone paudumisel tõmmata lahtrisse kuni pa

xx) Arhitekti või ehitusmeistri mittetõlgitud jooniste lahter tühjaks.

xxx) Varemete korral märkida "varemed".

V Park.

Pargi üldine seisund (hea, keskine, halb); anda lühike loomustus kujunduse, pargi ~~ehituse~~ ning ~~veekogude~~ kohta.

Peamine jõuallikas on grupi vanimad
müü. Pargiehitus ei ole loetat.

VI Millised väravaehitused, väravad ja piirded mõisaansambli sse kuuluvad?

VII Mitu puisteed ja missugusest suunast suunduvad mõisa, milline on nende seisund?

VIII Kas on mõisaansambli sse või selle 'vahetusse' lähedusse ehitatud uusi hooneid, kuhu ja mis otstarbel?

Uued hooned asuvad endise Toohobuste
Talli ning kappelaudla kohal.

IX Andmed mõisas ja selle ümbruskonnas leiluva mööbli ja muu inventari kohta (kus mida on säilinud ja millises seisundis):

X Varia.

Andmed mõisaomaniku kohta. Kas mõisa territooriumil on matmispaiku, kabeleid, riste, monumente? Kui mõisa perekonna matmispaik on khk. kirikuaias, siis missuguses kirikuaias või kalmistul?

olemas mõisas oli mõisnikuks parun Lipard

XI Pärimused ja legendid.

Astuda kontakti inimestega, kes teavad pärimusi või legende või muid andmeid mõisa kohta või andmeid isikute kohta, kes on olnud kunagi mõisaga seotud; anda need lisalehel ankeedi juurde, ära märkides tingimata andmed küsitletud isikute kohta (nimi, vanus, aadress, amet - praegune, endine).

- 1) Kots Jaan - omanikust
- 2) Sanna Karalid suid 1921
isa oli mõisa nähtööline

XII Andmed ankeedi täitja kohta:

Perekonna-, ees- ja isanimi: .. KÜLM LEA KÜLMOT .....

Töökoht, ametikoht ja eriala: .. VRY Tehnik .....

Aadress: ..... Tallinn, Pikk 62-4 .....

ANKEDI TÄITMISE KUUPÄEV:

26. VII 44

ALLKIRI:

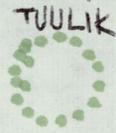
[Handwritten signature]

LISA II

DRAVA

7

KUIVATI

PÕHUKÜÜN

NUUMHARJAD
SÕIDUHOBUSED
TÕLLAKUUR

KARJALAHT

"TOOHOBUSED

HÄÄRBER

AIT
VIINAKELDER

VIINAKODA

KALITSEJAMAJA

"LÄRV

MOONAMAJA

MOODU

MOONAMAJA

SEPI-
KODA

MOONAMAJA

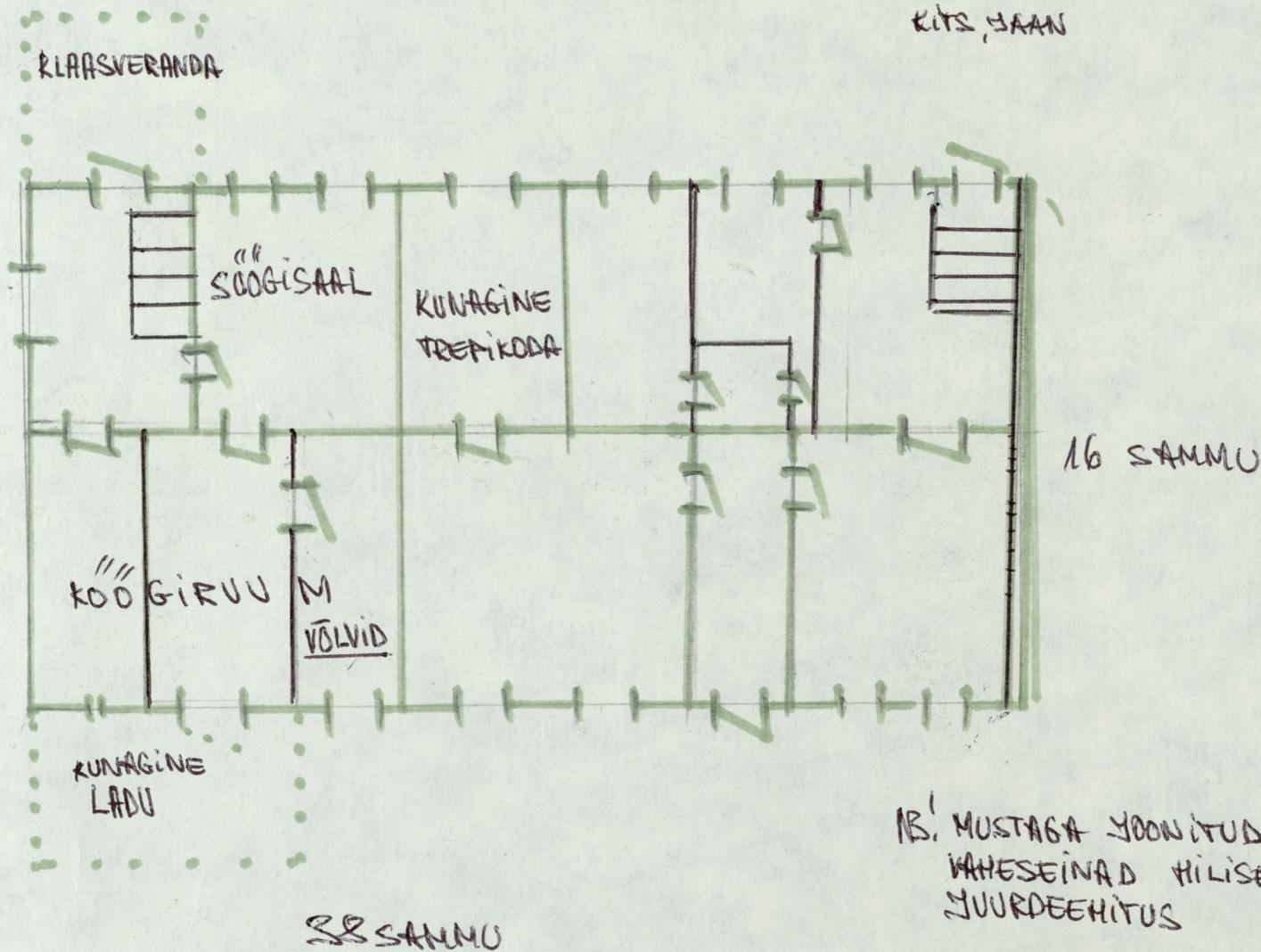
SANNE HARALD
A. 1921
ISA KÄSITÖOLINE
MÕISAS

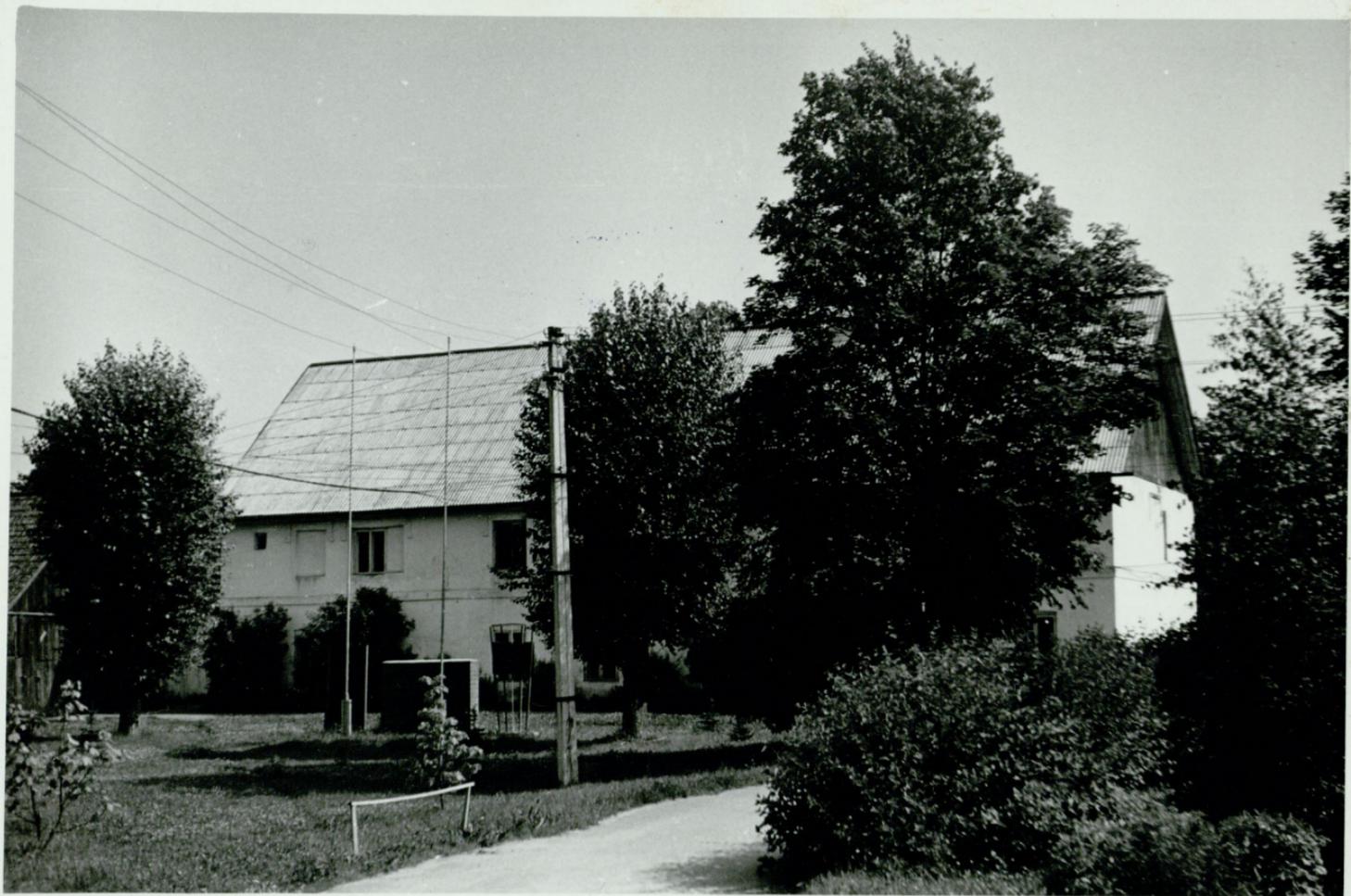
RÄPINA - PETSERI MNT.

Lisa III

ORAVA SOKKELKORRUS

SELETUSI ANDIS
"ÖKONOMIST
KITSI SAAN

Onava mõis. Peahoone

9

ENSV Riiklik Ehtuskomitee
Kultuurimälestiste Riiklik
Projekteerimise Instituut
Tallinn. Lai t. 21 Arhiiv nr. ....

Oraves mõis. Peahoone

10

ENSV Riiklik Ehituskomitee
Kultuurimälestiste Riiklik
Pärandhooldamise Instituut
Tähtsusaste 1. Arhiiv nr. _____

Olava mis Tõllanur

12

ENSV Riiklik Ehituskomitee
Kultuurimälestiste Riiklik
Projekteerimise Instituut
Tallinn, Lai t. 31, Arhiiv nr. ....

Orava mõis. Põhikraan

13

ENSV Riiklik Ehituskomitee
Kultuurimälestiste Riiklik
Projekteerimise Instituut
Tallinn, Lai t. 31 Arhiiv nr. ....

Orava mõis. Vanaaeldi uus

12*

ENSV Riiklik Ehituskomitee
Kultuurimälestiste Riiklik
Projekteerimise Instituut
Tallinn, Lai t. 31 Arhiiv nr. _____

fabrikuu nois. loomamajk

15

ENSV Riiklik Ehituskomitee
Kultuurimälestiste Instituut
Projekteerimise Instituut
Tallinn, Lai t. 31 Arhiiv nr. ....

orava nõi's Moanamae

16

ENS/TIKK E...s komitee
K... ..
Proj... .. Ins... .. ut
Tallinn, Lai t. 31 Arhiiv nr. ....

Orava mets. AJT - vedanelder

17

NSV Riiklik Ehitiskomitee
Kultuurimälestiste Riiklik
Projekteerimise Instituut
T... Lõi t. 31 Arhiiv nr. _____

orava mõis. vabariiklane

18

ENSV Riiklik Ehituskomitee
Kultuurimälestiste Riiklik
Projekteerimise Instituut
Tallinn, Lai t. 31 Arhiiv nr. _____

Orava mõis. Valvetegevuse

19

ENSV Riiklik Ehituskomitee
Kultuurimälestiste I. klassi
Projekteerimis Instituut
Tallinn, Lai t. 31 Arhiiv nr. ....